

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

कृतिपत्रिका आराखडा

विषय - मराठी (प्रथमभाषा) कुमारभारती
इयत्ता १० वी

गुण - ८०

विभाग १ - गद्य

प्रश्न १ अ) गद्य उतारा (पठित) (१३० ते १५० शब्द)

(अपेक्षित कौशल्य - वाचन, आकलन, व्याकरण आणि अभिव्यक्ती)

१ आकलन कृती	२
२ आकलन कृती	२
३ व्याकरणाधारित कृती	२
४ अभिव्यक्ती (८ ते १० वाक्य)	२

८ गुण

प्रश्न १ ब) गद्य उतारा (पठित) (१३० ते १५० शब्द)

(अपेक्षित कौशल्य - वाचन, आकलन, व्याकरण आणि अभिव्यक्ती)

१ आकलन कृती	२
२ आकलन कृती	२
३ व्याकरणाधारित कृती	२
४ अभिव्यक्ती (८ ते १० वाक्य)	२

८ गुण

प्रश्न १ क) गद्य उतारा (अपठित) (८० ते १०० शब्द)

(अपेक्षित कौशल्य - वाचन, आकलन आणि अभिव्यक्ती)

१ आकलन कृती	२
२ अभिव्यक्ती (८ ते १० वाक्य)	२

४ गुण

टीप - (गद्य विभाग 'अ' व 'ब' मधील व्याकरणाधारित कृती (कृती क्र. ३) ह्या इ. १ ली ते इ. ९ वी च्या अभ्यासक्रमातील व्याकरणघटकांवर आधारित असतील.)

विभाग २ - पद्य

प्रश्न २ अ) कविता (पठित) (८ ते १० ओळी)

(अपेक्षित कौशल्य - वाचन, आकलन, काव्य : भावार्थ, रसास्वाद)

१ आकलन कृती	२
२ आकलन कृती	२

३ काव्यसौंदर्यावर आधारित कृती	२
४ काव्यसौंदर्यावर आधारित कृती	२

८ गुण

प्रश्न २ ब) कविता (पठित) (८ ते १० ओळी)

(अपेक्षित कौशल्य - वाचन, आकलन, काव्य : भावार्थ, रसास्वाद)

१ आकलन कृती -	२
२ आकलन कृती	२
३ काव्यसौंदर्यावर आधारित कृती	२
४ काव्यसौंदर्यावर आधारित कृती	२

८ गुण

विभाग ३ - स्थूल वाचन

प्रश्न ३ २/२ गुणांच्या २ कृती

(अपेक्षित कौशल्य - आकलन / उपयोजन / अभिव्यक्ती / विचारक्षमता इ. क्षमतांच्या मूल्यमापनासाठी कृती देणे.)

४ गुण

(चार पाठांपैकी कोणत्याही तीन पाठांवर कृतिपत्रिकेत कृती देणे, त्यांपैकी दोन कृती सोडविणे अपेक्षित)

विभाग ४ - व्याकरण

प्रश्न ४ (इ. १० वीच्या अभ्यासक्रमातील व्याकरणघटकांवर आधारित.)

अ) अलंकार कृती	२
ब) समास कृती	२
क) शब्दसंपत्ती कृती	१
ड) पारिभाषिक शब्द कृती	१
इ) विरामचिन्हे कृती	१
ई) लेखननियमांनुसार लेखनकृती	१
फ) वाक्प्रचार कृती	२

१० गुण

विभाग ५ - उपयोजित लेखन

प्रश्न ५ विभाग - अ

१) पत्रलेखन (२ पैकी १) (मागणी / विनंती / तक्रार)	५
२) बोलीभाषेतील उतारा (५० ते ६० शब्द) (प्रमाणभाषेत भाषांतर किंवा १-१ गुणांच्या ५ कृती)	५
३) कथालेखन (कथापूर्ती / शब्दांवरून कथालेखन / शीर्षकावरून / मुद्द्यांवरून / कथेचा शेवट करणे / कथेची सुरुवात करणे इ.) (८० ते १०० शब्द)	५

१५ गुण

प्रश्न ५ विभाग - ब

खालील तीन लेखनप्रकारांपैकी कोणत्याही दोन लेखनकृती देणे व दोनही कृती सोडविणे अपेक्षित.

(२ पैकी २)

(प्रत्येकी ५ गुण)

१) (गद्य आकलन - उतारा १०० ते १२० शब्द)

* दिलेल्या उताऱ्याचे भावार्थ लेखन (४० ते ५० शब्द)

(उताऱ्यातील आशयाचा भावार्थ स्वतःच्या शब्दांत लिहीणे अपेक्षित)

२) अभिप्राय लेखन (६० ते ८० शब्द)

३) विचारविस्तार (६० ते ८० शब्द)

प्राश्निकांनी वरील तीनही घटक विकल्पाने कृतिपत्रिकेत समाविष्ट करावेत.

१० गुण

प्रश्न ५ विभाग - क

खालील लेखनप्रकारांपैकी कोणत्याही एक कृती सोडवा. (२ पैकी १)

(खालील नियोजित तीन लेखनप्रकारांपैकी कोणतेही दोन लेखनप्रकार कृतिपत्रिकेत देणे व एक सोडविणे अपेक्षित) (८० ते १०० शब्द)

१) प्रसंगलेखन (अनुभवलेखन) २) आत्मकथन ३) वैचारिकलेखन

५ गुण

टीप - उपयोजित लेखन विभाग -

- * विभाग अ मधील सर्व कृती सोडविणे अनिवार्य आहे.
- * विभाग ब मधील नियोजित तीन लेखनप्रकारांपैकी कोणत्याही दोन लेखनप्रकारांवरील कृती कृतिपत्रिकेत देणे व दोनही सोडविणे अपेक्षित.
- * विभाग क मधील नियोजित तीन लेखनप्रकारांपैकी कोणत्याही दोन लेखनप्रकारांवरील कृती कृतिपत्रिकेत देणे व एक सोडविणे अपेक्षित.

घटकनिहाय गुणविभागणी

अ.क्र.	विभाग	गुण
१.	गद्य	२०
२.	पद्य	१६
३.	स्थूलवाचन	०४
४.	व्याकरण	१०
५.	उपयोजित लेखन	३०
एकूण गुण		८०

लेखी परीक्षा	८० गुण
तोंडी परीक्षा	२० गुण

- * तोंडी परीक्षेच्या प्रचलित पद्धतीत कोणताही बदल नाही.
- * आवश्यकतेनुसार आराखड्यात बदल करण्याचा अधिकार अभ्यास मंडळाला राहिल.